

UCHWAŁA NR 133/XXIII/09 RADY GMINY WYSOKIE MAZOWIECKIE

z dnia 23 czerwca 2009 r.

w sprawie uchwalenia Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Wysokie Mazowieckie na lata 2009 – 2014

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, zm. z 2002 r., Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806 z 2003 r., Nr 80, poz. 717, Nr 153, poz. 1271, Nr 162 poz. 1568 z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz.1759 z 2005r. Nr 172, poz. 1441 z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337 oraz 2007 r., Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 118) oraz art. 87 ust 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568, zm. z 2004 r., Dz. U. Nr 96, poz. 959 i nr 238, poz. 2390; z 2006 r. Nr 50, poz. 362; Nr 126, poz. 875 z 2007 r. Nr 192, poz. 1394; z 2009 r. Nr 31, poz. 206) Rada Gminy Wysokie Mazowieckie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Wysokie Mazowieckie na Lata 2009-2014”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wysokie Mazowieckie.

§ 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Wysokie Mazowieckie.

Przewodniczący Rady

Zygmunt Wojciech Wojno

Załącznik

do uchwały Nr 133/XXIII/09

Rady Gminy Wysokie Mazowieckie

z dnia 23 czerwca 2009 r.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY WYSOKIE MAZOWIECKIE NA LATA 2009-2014

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Ilekroć w niniejszym programie jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)
- 2) programie – rozumie się przez to „Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Wysokie Mazowieckie na lata 2009-2014”
- 3) gminie – rozumie się przez to gminę Wysokie Mazowieckie, woj. podlaskie.

2. Program ma na celu:

- 1) włączenie problematyki ochrony zabytków do bieżących zadań Rady Gminy Wysokie Mazowieckie;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań prawnych opieki nad zabytkami;
- 3) rozpoznawanie potrzeb dotyczących podejmowania działań zmierzających do zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) eksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych;
- 6) tworzenie warunków współpracy z właścicielami zabytków dla zapewnienia ich opieki.

II. GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek prowadzenie ewidencji zabytków (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2003 r.; art. 22, poz. 4 oraz Dz.U. Nr 124, poz. 1305 z 2004 r., art. 8, 12). W/w Ustawa określa rodzaj zabytków nieruchomości podlegających ochronie, bez względu na obecny stan zachowania.

Art. 6. 1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
  - a) krajobrazami kulturowymi,
  - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
  - c) dziełami architektury i budownictwa,
  - d) dziełami budownictwa obronnego,
  - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
  - f) cmentarzami,
  - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
  - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

Zakres prac nad gminną ewidencją zabytków określa art. 22 Ustawy:

Art. 22. 2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

1. Na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzona jest ewidencja zabytków gminy Wysokie Mazowieckie. Ewidencja zabytków prowadzona jest przez Wójta Gminy Wysokie Mazowieckie w formie kart adresowych. Oddzielnie prowadzony jest wykaz zabytków nieruchomych historycznych oraz zabytków nieruchomych archeologicznych (stanowisk archeologicznych). Dla zabytków nieruchomych historycznych na kartach adresowych podawane są następujące informacje: lokalizacja zabytku (adres), krótka charakterystyka funkcji oraz wyglądu wraz z dokumentacją fotograficzną, informacje archiwalne oraz bibliografia dotycząca zabytku a także uwagi dotyczące stanu obecnego.

2. Aktualizacja i uzupełnianie ewidencji zabytków polega na:

- 1) dokonaniu przeglądu w terenie z częstotliwością raz do roku obiektów figurujących w gminnej ewidencji zabytków w celu weryfikacji obiektów pod kątem stanu estetycznego;
- 2) wykonaniu dokumentacji fotograficznej w razie zmiany stanu zachowania obiektu zabytkowego;
- 3) uzupełnieniu kart adresowych gminnej ewidencji zabytków o uzyskane w trakcie przeglądu dane merytoryczne i dokumentację fotograficzną;
- 4) w przypadku czynności wymienionych w pkt 1-3 wskazane jest uczestnictwo przedstawiciela Urzędu Ochrony Zabytków lub innego specjalisty zajmującego się problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego.

3. Określenie stanów technicznych obiektów polega na

- 1) nawiązaniu współpracy z organem nadzoru budowlanego w celu ustalenia stanu technicznego obiektów zinwentaryzowanych w gminnej ewidencji zabytków;
- 2) naniesieniu wniosków i opinii w sprawie dalszej kwalifikacji obiektów do gminnej ewidencji zabytków;
- 3) określeniu niezbędnych prac rewitalizacyjnych obiektów, określenie szacunkowej wartości ich przeprowadzenia.
- 4) w przypadku czynności wymienionych w pkt 1-3 wskazane jest uczestnictwo przedstawiciela Urzędu Ochrony Zabytków lub innego specjalisty zajmującego się problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego.

4. Bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków polega na

- 1) wprowadzaniu do gminnej ewidencji zabytków zmian wynikających z rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów;
- 2) wprowadzaniu do gminnej ewidencji zabytków zmian dotyczących stosunków własnościowych;

III. DZIAŁANIA W ZAKRESIE ODNOWY ZABYTEKÓW

1. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na odnowę zabytków będących własnością gminy Wysokie Mazowieckie.

2. Informowanie innych właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków.

3. Sprawowanie opieki nad dawnymi cmentarzami cywilnymi i wojennymi poprzez usuwanie roślinności zielnej oraz samosiewek drzew, oznakowanie obiektów, upowszechnianie wiedzy na ich temat wśród mieszkańców gminy, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej. Zwracanie szczególnej uwagi na obowiązek otaczania opieką miejsc grzebalnych, niezależnie od pochodzenia i wyznania osób tam spoczywających.

IV. OKREŚLENIE ZASAD UDOSTĘPNIANIA ZABYTKÓW W CELACH TURYSTYCZNYCH

1. Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad udostępniania w celach turystycznych.

2. Oznakowanie obiektów udostępnianych w celach turystycznych.

3. Opracowanie tablic informacyjnych umieszczonych na zewnątrz obiektów, zawierających podstawowe dane historyczne o obiekcie.

4. Upowszechniania wśród mieszkańców prowadzących działalność turystyczną i agroturystyczną zasad włączania obiektów historycznych do oferty turystycznej regionu oraz przygotowywania obiektów zabytkowych na cele turystyczne.

V. EDUKACJA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

1. Włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w jednostkach prowadzonych przez gminę.

2. Publikacja materiałów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w prasie lokalnej, w materiałach promocyjnych oraz na stronie internetowej gminy.

VI. ZAGROŻENIA ORAZ SPOSOBY OCHRONY ZABYTKÓW W ZALEŻNOŚCI OD ZAGROŻENIA.

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 roku w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. Nr 212, poz. 2153), powstał Plan Ochrony Zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla gminy Wysokie Mazowieckie. Określa on istniejące zagrożenia dla zabytków oraz sposoby ich ochrony.

Gminny program opieki nad zabytkami powinien w szczególności brać pod uwagę wytyczne Planu Ochrony Zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych w celu uniknięcia ewentualnych strat w substancji zabytkowej miasta i gminy w różnego typu sytuacjach kryzysowych.

VII. WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW GMINY WYSOKIE MAZOWIECKIE.

- 1) Bryki, dom drewniany nr 8 – lata 20-te XX w.
- 2) Bryki, dom drewniany nr 9 – koniec XIX w.
- 3) Bryki, dom drewniany nr 12 – początek XX w.
- 4) Bryki, stodoła drewniana w zagrodzie nr 12 – lata 20-te XX w.
- 5) Bryki, dom drewniany nr 17 – koniec XIX w.
- 6) Bryki, dom drewniany nr 61 – pierwsza ćwierć XIX w.
- 7) Bryki, dom drewniany nr 69 – lata 30-te XX w.

- 8) Bryki, dom drewniany nr 72 – początek XX w.
- 9) Brzózki Brzezińskie, cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej
- 10) Brzózki Tatary, budynek dawnej szkoły – lata 20-te XX w.
- 11) Brzózki Tatary, cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej
- 12) Buczyno Mikosy, cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej
- 13) Bujny Biszewo, cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej
- 14) Dąbrowa Dziegiel, krzyż przydrożny, kuty
- 15) Gołasze Puszcza, dom drewniany nr 32 – około 1920 r.
- 16) Gołasze Puszcza, mogiła zbiorowa ludności cywilnej z czasów II wojny światowej
- 17) Jabłonka Kościelna, kościół rzymskokatolicki, parafialny p.w. św. Michała Archanioła – 1898-1905 r.
- 18) Jabłonka Kościelna, kaplica grobowa ks. Franciszka Kachnowskiego w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Michała Archanioła – początek XX w.
- 19) Jabłonka Kościelna, dom parafialny w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Michała Archanioła – początek XX w.
- 20) Jabłonka Kościelna, spichlerz w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Michała Archanioła – początek XX w.
- 21) Jabłonka Kościelna, ogrodzenie w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Michała Archanioła – początek XX w.
- 22) Jabłonka Kościelna, cmentarz rzymskokatolicki parafialny – początek XIX w.
- 23) Jabłonka Kościelna, kaplica grobowa rodziny Sadowskich w zespole cmentarza rzymskokatolickiego, parafialnego – 2. połowa XIX w.
- 24) Jabłonka Kościelna, ogrodzenie w zespole cmentarza rzymskokatolickiego, parafialnego – początek XX w.
- 25) Jabłonka Kościelna, cmentarz żydowski, dawny (I) – datowanie nieokreślone
- 26) Jabłonka Kościelna, cmentarz żydowski, dawny (II) – datowanie nieokreślone
- 27) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 2 – lata 20-te XX w.
- 28) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 3 – lata 20-te XX w.
- 29) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 4 – lata 20-te XX w.
- 30) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 5 – lata 20-te XX w.
- 31) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 6 – lata 20-te XX w.
- 32) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 7 – lata 20-te XX w.
- 33) Jabłonka Kościelna, dom murowany nr 8 – lata 20-te XX w.
- 34) Jabłonka Kościelna, dom murowany nr 10 – pierwsze dziesięciolecie XX w.

- 35) Jabłonka Kościelna, dom drewniany nr 28 – lata 20-te XX w.
- 36) Kalinowo Czosnowo, dom drewniany nr 3 – 1927 r.
- 37) Kalinowo Czosnowo, dom drewniany nr 5 – 1927 r.
- 38) Kalinowo Czosnowo, dom drewniany nr 6– 1927 r.
- 39) Kalinowo Czosnowo, dom drewniany nr 13– początek XX w.
- 40) Kalinowo Czosnowo, dom drewniany nr 28– początek XX w.
- 41) Mazury, cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej
- 42) Mazury, dwór w zespole dworsko-parkowym – około połowy XIX w.
- 43) Mazury, pozostałości parku w zespole dworsko-parkowym – około połowy XIX w.
- 44) Miodusy Wielkie, młyn drewniany motorowo-elektryczny – 1944-1948 r.
- 45) Mystki Rzym, krzyż przydrożny, kuty – 1893 r.
- 46) Osipy Stare, krzyż przydrożny, kuty – koniec XIX lub początek XX w.
- 47) Osipy Stare, krzyż przydrożny, kamienny – 1939 r.
- 48) Rębiszewo Studzianki, dom drewniany nr 11 – 1917 r.
- 49) Rębiszewo Studzianki, dom drewniany nr 13 – 1918 r.
- 50) Ruś Stara, cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej
- 51) Ruś Stara, dwór w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym – 1932 r.
- 52) Ruś Stara, spichlerz w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym – początek XX w.
- 53) Tybory Kamianka, dwór w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym – trzecia ćwierć XIX w.
- 54) Tybory Kamianka, park w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym – XIX w.
- 55) Tybory Kamianka, zespół stawów w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym – XIX w.
- 56) Tybory Kamianka, kapliczka murowana, przydrożna – połowa XIX w.
- 57) Tybory Kamianka, krzyż przydrożny, kuty – 1909 r.
- 58) Tybory Trzcianka, pozostałości dworu w zespole dworsko-parkowym – początek XX w.
- 59) Wróble, dom drewniany nr 16 – 1918 r.
- 60) Wolka Mała, krzyż przydrożny, kuty – 1909 r.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Realizacja programu poddana zostanie ocenie Rady Gminy Wysokie Mazowieckie po upływie dwóch lat od jego uchwalenia.